

โรงเรียนควายไทย

สอนไถนาแบบดั้งเดิม

ในสมัยก่อนชาวนากับควาย ถือเป็นสิ่งที่ขาดกันไม่ได้ เพราะชาวนามีควายไถนาเพื่อทำการเกษตร แต่เมื่อมีเครื่องทุ่นแรงควายเหล็กเข้ามาแทนที่ บทบาทของควายก็ลดน้อยลง จนปัจจุบันควายที่เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไว้ ก็เพื่อขายเข้าโรงฆ่าสัตว์เท่านั้น

รศ.ดร.ศุภชัย สมบัติโต ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กล่าวว่า คนกับควายมีความผูกพันกันมานาน แต่จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามา มีบทบาทในการทำเกษตรกรรม ทำให้ควายถูกลดทอนความสำคัญลงไป เด็กรุ่นใหม่ไม่เคยเห็นควายไถนา รู้จักแต่เพียงในหนังสือว่าควายสามารถไถนาได้เท่านั้น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภายใต้โครงการ 1 คณะ 1 ศิลปวัฒนธรรม จึงได้จัดตั้ง “โรงเรียนควายไทยขึ้น” ที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือที่หลายๆ คนรู้จักกันในนาม ฟาร์ม มมส. ตั้งอยู่ที่บ้านนาสีนวน ต.นาสีนวน อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมการทำแบบดั้งเดิม ซึ่งจะพื้นฐานพัฒนาสู่แหล่งเรียนรู้สวนเกษตรพอเพียงตามแนวทางพระราชดำรินในอนาคต ตลอดจนเพื่อบูรณาการทำงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผสมผสานกับงานบริการวิชาการสู่ชุมชน งานการเรียน

การสอน และงานวิจัย

รศ.ดร.ศุภชัยกล่าวว่า ภายในโรงเรียนควายไทย มีการบริการวิชาการฉีดวัคซีนควายและบริการสุขภาพควายแก่ชุมชน ซึ่งจะเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนบ้านโพธิ์มี โดยมีนิสิตสาขาสัตวศาสตร์ที่เรียนวิชาโรคสัตว์เลี้ยงเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนจะมีงานวิจัยควายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อค้นหาองค์ความรู้การทำนาแบบดั้งเดิม มีกิจกรรมสาธิตการไถนาด้วยควายไทย โดคราดแปลงนา และร่วมลงแขกดำนา ซึ่งทั้งหมดไม่ได้ใช้เครื่องจักร ใช้แรงงานคนตามวิถีดั้งเดิมของคนไทยในอดีต บนเนื้อที่แปลงนาสาธิต 3 ไร่ นอกจากนี้ยังมีการแนะนำลักษณะควายไทย และการแสดงหมอลำถ่ายทอดผ่านบทกลอนเพื่อให้เห็นถึงคุณค่าและการอนุรักษ์ควายไทย

ด้าน **นายณพพงษ์ ศรีอาจ** ผู้จัดการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กล่าวว่า การเปิดโรงเรียนควายไทย นอกจากจะเป็นการอนุรักษ์ควาย ให้คงไว้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับควายในอดีตต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันแล้ว ควายยังมีประโยชน์ในเรื่องของการใช้เป็นแรงงาน มูลของควายก็เป็นปุ๋ยชั้นดี ซึ่งสามารถนำไปใส่บำรุงดิน หรือต้นไม้

ได้ ทำให้ไม่จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมี ซึ่งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ หรือฟาร์ม มมส. เป็นหน่วยงานที่ตอบสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งด้านสนับสนุนการเรียนการสอน วิจัย และบริการวิชาการ และได้เล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ควายไทย ซึ่งจะได้พยายามดำเนินการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

สุคนธ์ทิพย์ กำธรเจริญ